

Πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ.

1. Δομή και υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

A. Το πρόγραμμα σπουδών διαρθρώνεται με βάση τη χρονική διάρκεια και τις θεματικές περιοχές του Π.Μ.Σ., ως εξής:

Το Α' εξάμηνο σπουδών πιστώνεται με τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ΠΜ), και περιλαμβάνει πέντε (5) υποχρεωτικά (Υ) μαθήματα. Το Β' εξάμηνο σπουδών πιστώνεται με τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ΠΜ), και περιλαμβάνει: α) τρία (3) υποχρεωτικά (Υ) μαθήματα εκ των οποίων ένα ανήκει σε μια θεματική περιοχή και β) την Πρακτική Άσκηση Ι (ΠΑ), και γ) ένα (1) εκ των δύο μαθημάτων επιλογής (Ε) της θεματικής περιοχής. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, για λόγους ορθής οικονομικής διαχείρισης, δεν θα διδάσκεται κάποιο μάθημα επιλογής για ένα εξάμηνο στην περίπτωση που το έχει επιλέξει μικρός αριθμός φοιτητών, ήτοι λιγότεροι από το 1/4 των φοιτητών, που αντιστοιχεί σε 15 άτομα για τα κοινά μαθήματα των τριών κατευθύνσεων και σε 5 άτομα για τα μαθήματα κατεύθυνσης. Επίσης, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, δύνανται να αποφασιστεί η αναστολή διδασκαλίας κάποιου/ κάποιων εκ των μαθημάτων επιλογής. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται πριν την έναρξη του εξαμήνου και πριν τις δηλώσεις μαθημάτων από τους φοιτητές.

Το Γ' εξάμηνο περιλαμβάνει την Πρακτική Άσκηση ΙΙ (ΠΑ) που πιστώνεται με τριάντα (30) ΠΜ.

Το Δ' εξάμηνο περιλαμβάνει τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που πιστώνεται με τριάντα (30) ΠΜ.

B. Το πρόγραμμα μαθημάτων μπορεί να αναδιαμορφώνεται ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες και τις εξελίξεις της επιστήμης. Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου Ειδικής Σύνθεσης μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων. Ο καθορισμός του προγράμματος γίνεται με κύριο γνώμονα τη διασφάλιση τόσο της επιστημονικής επάρκειας του περιεχομένου σπουδών

όσο και της επαρκούς προσφοράς μαθημάτων σε σχέση με τις ανάγκες των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Γ. Γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η Ελληνική και σε περίπτωση προσκεκλημένων εισηγητών από το εξωτερικό η αγγλική.

Δ. Για την ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. ο φοιτητής θα πρέπει να έχει συμπληρώσει 120 πιστωτικές μονάδες ECTS. Το κάθε μάθημα διδάσκεται για 13 εβδομάδες και η διάρκεια διδασκαλίας του είναι τρεις (3) διδακτικές ώρες ανά εβδομάδα.

Στ. Τα μαθήματα διεξάγονται με πρότυπες μορφές εκπαίδευσης που συνδυάζουν: α) *δια ζώσης μαθήματα και σεμινάρια*, και β) *εξ αποστάσεως μαθήματα*, με τη χρήση *σύγχρονων και ασύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας* - μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ζ. Η διδασκαλία και η παρακολούθηση των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. μπορεί να συνδυάζεται με ερευνητική απασχόληση και άσκηση των μεταπτυχιακών φοιτητών ή με τη συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα και σε άλλες ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος.

2. Πρόγραμμα μαθημάτων και πιστωτικές μονάδες

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

		ECTS
Σύγχρονες Τάσεις και Εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή	Υ ¹	6
Εκπαίδευση μαθητών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες: θεωρίες, μοντέλα, μέθοδοι, τεχνικές	Υ	6
Μεθοδολογία Έρευνας και Στατιστική	Υ	6
Εκπαίδευση και Αποκατάσταση Ατόμων με Οπτική Αναπηρία	Υ	6
Εκπαίδευση μαθητών με νοητική αναπηρία ή/και πολλαπλές αναπηρίες: σύγχρονες εκπαιδευτικές και θεραπευτικές προσεγγίσεις	Υ	6

¹ Υ (Υποχρεωτικό μάθημα), Ε (Μάθημα επιλογής), ΕΡΓ (Εργαστηριακό μάθημα), Πρακτική Άσκηση (ΠΑ), ΜΔΕ (Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

		ECTS
Συστήματα Πληροφορικής για Μαθητές με Αναπηρία	Υ	6
Εκπαίδευση Ατόμων με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές/ Αυτισμό	Υ	6
Πρακτική Άσκηση Ι: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων	ΠΑ	7

Θεματική περιοχή: Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Ατόμων με Οπτική Αναπηρία		ECTS
Κατασκευή Εκπαιδευτικού Υλικού και Βοηθημάτων για Άτομα με Οπτική Αναπηρία	Υ (ΕΡΓ)	7
Εκπαίδευση Ενηλίκων με Οπτική Αναπηρία	Ε	4
Υποστηρικτική Τεχνολογία στην Εκπαίδευση των Ατόμων με Οπτική Αναπηρία	Ε	4

Θεματική περιοχή: Εκπαίδευσης Ατόμων με Ήπιες Εκπαιδευτικές Ανάγκες		ECTS
Διδασκαλία ακαδημαϊκών γνώσεων και δεξιοτήτων σε μαθητές με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες	Υ	7
Οικοπροσαρμοστικά εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες	Ε (ΕΡΓ)	4
Εφαρμογές εκπαιδευτικής συμπερίληψης και διαφοροποιημένης διδασκαλίας μαθητών με ήπιες εκπαιδευτικές ανάγκες	Ε (ΕΡΓ)	4

Θεματική περιοχή: Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Ατόμων με Νοητική Αναπηρία ή/και Πολλαπλές Αναπηρίες		ECTS
Εκπαίδευση ατόμων με νοητική αναπηρία ή/και	Υ	7

πολλαπλές αναπηρίες στο γενικό σχολείο		
Αυτοπροσδιοριζόμενη συμπεριφορά και μάθηση ατόμων με νοητική αναπηρία	E	4
Επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες ατόμων με νοητική αναπηρία ή/ και πολλαπλές αναπηρίες	E	4

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

		ECTS
Πρακτική Άσκηση II: Υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων	ΠΑ	30

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

		ECTS
Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	ΜΔΕ	30

Οποιαδήποτε τροποποίηση που αφορά στα μαθήματα (π.χ. τίτλος, περιεχόμενο, ιδιότητα, εξάμηνο διδασκαλίας) θα γίνεται με αποφάσεις των οργάνων διοίκησης του ΠΜΣ.

3. Πρακτική Άσκηση (ΠΑ)

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική και γίνεται με ατομική ή/ και ομαδική εποπτεία. Η ΠΑ έχει ως στόχο (α) την εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με την καθημερινή πραγματικότητα της εκπαίδευσης και αποκατάστασης των ατόμων με αναπηρία ή/ και ειδικές ανάγκες και (β) την απόκτηση από μέρος τους θεμελιωδών δεξιοτήτων σχεδιασμού, υλοποίησης και αποτίμησης εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων.

Η ΠΑ διαρθρώνεται ως εξής: (α) Πρακτική Άσκηση I: Σχεδιασμός και πιλοτική εφαρμογή εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων και (β) Πρακτική Άσκηση II: Υλοποίηση και αποτίμηση εκπαιδευτικών παρεμβατικών προγραμμάτων.

Τα δυο σκέλη της ΠΑ είναι άρρηκτα συνδεδεμένα, αφού στο πρώτο από αυτά (ΠΑ I) οι φοιτητές μελετούν τη λειτουργία της μονάδας στην οποία

ασκούνται, παρατηρούν τα άτομα/ τους μαθητές με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ανάγκες που υποστηρίζονται στη συγκεκριμένη μονάδα και σχεδιάζουν εξατομικευμένα ή μικρο-ομαδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία και εφαρμόζουν πιλοτικά. Στο δεύτερο σκέλος της ΠΑ (ΠΑ II) οι φοιτητές εφαρμόζουν το πλήρως αναπτυγμένο εκπαιδευτικό - παρεμβατικό πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την πιλοτική εφαρμογή. Τα εργαλεία της αξιολόγησης των αναγκών του μαθητή/ ατόμου, οι στόχοι, οι διαδικασίες και τα υλικά του ΕΠΠ, τα μέσα αποτίμησης της παρέμβασης και τα φύλλα παρατήρησης, οργανώνονται σε εργασία, η οποία παραδίδεται στον επόπτη με το τέλος του κάθε εξαμήνου και αποτελεί τη βάση της αξιολόγησης των φοιτητών στο μάθημα.

Η εποπτεία της ΠΑ είναι υποχρεωτική και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της. Μέσω της εποπτείας, και συνεπώς της καθοδήγησης, της ενθάρρυνσης και της ανατροφοδότησης του επόπτη, ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με ασφάλεια να μετατρέψει τις θεωρητικές γνώσεις σε συγκεκριμένες διδακτικές ενέργειες και να διαμορφώσει την επιστημονική και επαγγελματική του ταυτότητα. Η εποπτεία γίνεται τόσο ατομικά, στο φορέα, όσο και ομαδικά, στο Πανεπιστήμιο.

4. Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (ΜΔΕ)

Α. Στο τέλος του Γ' εξαμήνου και μετά την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, οι φοιτητές επιλέγουν σε συνεργασία με έναν επιβλέποντα καθηγητή, μέλος της Σ.Ε., το θέμα της μεταπτυχιακής εργασίας. Η ΜΔΕ μπορεί να είναι ερευνητική ή βιβλιογραφική, σε θεματική που εντάσσεται στο αντικείμενο της Ειδικής Αγωγής, Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης. Ο φοιτητής συντάσσει σύντομο υπόμνημα, 1000-1500 λέξεων, με την πρότασή του για τη μεταπτυχιακή εργασία, που κατατίθεται μέσω της Γραμματείας και εγκρίνεται από την Γ.Σ.Ε.Σ, στο τέλος του Γ' εξαμήνου σπουδών, εντός προθεσμίας που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ..

Β. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ, ύστερα από πρόταση της Σ.Ε. ένα μόνιμο μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων. Μπορούν επίσης να οριστούν συνεπιβλέπων/τες, μετά από πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της ΓΣΕΣ: α) καθηγητές του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ή καθηγητές άλλων τμημάτων ή Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αλλοδαπής, β) ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Επιπλέον, για την υποβοήθηση του μεταπτυχιακού φοιτητή σε τεχνικά ή/και σε ειδικά θέματα του γνωστικού αντικείμενου, μπορεί να ανατεθεί έργο σε κατόχους διδακτορικού διπλώματος που είναι διδάσκοντες στο Π.Μ.Σ. Το ποσοστό συνεπιβλέψεως ή επικουρίας, που θα καθορίζει και την αμοιβή του συνεπιβλέποντα ή του διδάκτορα με ανάθεση έργου, θα ορίζεται ξεχωριστά για την κάθε διατριβή, ύστερα από πρόταση του επιβλέποντα, έγκριση της Σ.Ε. και απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλοι καθηγητές ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

Γ. Η μεταπτυχιακή εργασία δύναται να ξεκινήσει στην έναρξη του Γ' εξαμήνου, αλλά ολοκληρώνεται και υποβάλλεται για κρίση μέχρι το τέλος του Δ' εξαμήνου σπουδών και πάντως όχι αργότερα από την επαναληπτική εξεταστική περίοδο.

Δ. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποστηρίζει προφορικά την εργασία του ενώπιον της τριμελούς επιτροπής όπως αυτή ορίζεται στο παρόν άρθρο παράγραφος Β. Στην περίπτωση που η Μ.Ε. έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα η επιτροπή μπορεί: α) να εγκρίνει την προφορική υποστήριξη της εργασίας, β) να ζητήσει διορθώσεις και εκ νέου κατάθεση και γ) να απορρίψει την εργασία. Στην περίπτωση απόρριψης δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. και ο φοιτητής πρέπει να επαναλάβει το εξάμηνο.

Ε. Δυνατότητα παράτασης για την εκπόνηση της Μ.Ε. παρέχεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, για μία μόνον φορά, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μόνο σε περίπτωση τεκμηριωμένου αιτήματος για ιδιαίτερα σοβαρούς λόγους, και μετά από θετική εισήγηση του επιβλέποντα Καθηγητή. Οι αιτήσεις για παράταση κατάθεσης της Μ.Ε. κατατίθενται στη γραμματεία του Π.Μ.Σ.

ΣΤ. Από την ημερομηνία επιτυχούς υποστήριξης της Μ.Ε., οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θεωρείται ότι ολοκλήρωσαν τις υποχρεώσεις τους στο Π.Μ.Σ. και δικαιούνται βεβαίωσης αποφοίτησης από το Π.Μ.Σ.

Ζ. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, εφόσον είναι διαφορετική της ελληνικής.